

ബാബ അപരാഹ്ണവേളകളിൽ പ്രശാന്തിനിലയത്തിലെ വരാന്തയിൽ തനിക്കു ചുറ്റും കൂടുന്ന വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് നൽകുന്ന പ്രധാന സന്ദേശങ്ങളിൽ ചിലത് തിരഞ്ഞെടുത്ത് അധിക സത്സംഗമായി അവതരിപ്പിക്കുകയാണ് പ്രഫസർ അനിൽകുമാർ. പ്രശാന്തിനിലയത്തിൽ നടന്ന പല സംഭവങ്ങളും ഇതിൽ പരാമർശിക്കപ്പെടുന്നു. ഈ പ്രഭാഷണം തുടരും.

വിദ്യാർത്ഥികളുമായുള്ള ബാബയുടെ സംഭാഷണങ്ങൾ പ്രഫസർ അനിൽകുമാറിന്റെ സത്സംഗം

സായി വിവേകമുത്തുകൾ(Sai Pearls of Wisdom) ഭാഗം 45 B

പ്രശാന്തി സന്ദേശം ഞായർ പോഡ്കാസ്റ്റ്
മെയ് 22, 2023

പരിഷ്കരണത്തിനായുള്ള രചനകൾ, ദേശീയത COMPOSITIONS TO REFORM, NATIONALISM

ഓം ശ്രീ സായിരാം!

പ്രശാന്തി സന്ദേശം. സായി വിവേകമുത്തുകളിലേക്ക് സ്വാഗതം!

നാം ബാബയുടെ ബാല്യകാലദിനങ്ങളെക്കുറിച്ചും, അവിടുത്തെ അധ്യാപകരോടുള്ള

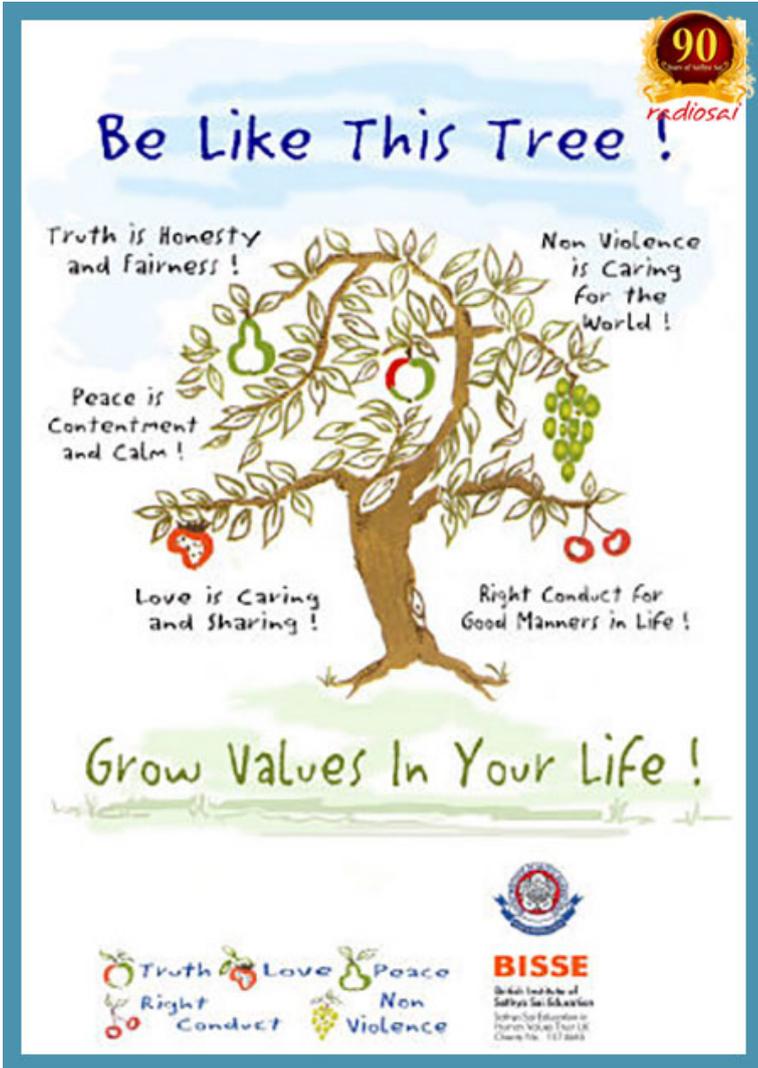

പെരുമാറ്റത്തിലൂടെ അവിടുന്ന് കാട്ടിത്തന്ന മൂല്യങ്ങളെക്കുറിച്ചും, സ്കൂൾ അഡ്മിനിസ്ട്രേഷനോടുള്ള അവിടുത്തെ വിധേയത്വം, അധ്യാപകരോടുള്ള അവിടുത്തെ സാരജ്യവും വിനയവും, ഇത്തരം കാര്യങ്ങളെപ്പറ്റിയാണ് ചിന്തിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത്. ഈ പരമ്പരയുടെ ഒരേയൊരു ഉദ്ദേശ്യം എന്നത്, ഭഗവാന്റെ ജീവചരിത്രത്തിൽനിന്നും മൂല്യങ്ങൾ എടുത്തുകൊടുക്കുന്നതാണ്.

ചീത്ത സ്വഭാവമുള്ള ഗ്രാമമുഖ്യന്മാരെ നിശിതമായി വിമർശിച്ചുകൊണ്ടായിരുന്നു അവ. അവിടുത്തെ രചനയിൽ, സ്വാമി അവരുടെ ചീത്ത പെരുമാറ്റത്തിന്റെ ദോഷകരമായ

ഭഗവാൻ ഏതാനും ഗാനങ്ങൾ രചിക്കുകയുണ്ടായി, ദു:ശീലങ്ങൾക്ക് അടിമപ്പെട്ട അഥവാ നിശിതമായി വിമർശിച്ചുകൊണ്ടായിരുന്നു അവ. അവിടുത്തെ രചനയിൽ, സ്വാമി അവരുടെ ചീത്ത പെരുമാറ്റത്തിന്റെ ദോഷകരമായ

പ്രഭാവങ്ങൾ വ്യക്തമായി എടുത്തു കാണിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഇപ്രകാരം, അവിടുത്തെ രചനകളിലൂടെ അവിടുന്ന് സമൂഹത്തെ പരിഷ്കരിക്കുന്നതിന് ആഗ്രഹിച്ചു. ഈ പരിഷ്കരണം അവിടുത്തെ ബാല്യകാലം തൊട്ടേ തുടങ്ങിയതാണ്. അപ്പോൾ സ്വാഭാവികമായും അത് പരിവർത്തനത്തിലേക്ക് നയിക്കുന്നു.

ഞാൻ നിങ്ങൾക്കൊരു ദുഷ്ടാന്തം നൽകാം. ഗ്രാമത്തലവൻ അധാർമിക രീതികളിലേക്ക് വഴുതിയിട്ട് അയാളുടെ സമയം പാഴാക്കിയിരുന്നു. അയാളുടെ പെരുമാറ്റം തിരുത്തുന്നതിന് എല്ലാ കുട്ടികളും ആഗ്രഹിച്ചു. അതെ, അയാൾക്ക് ഗ്രാമത്തലവനാവാൻ കഴിവില്ലായിരുന്നു, എന്നിട്ടും ഈ ദു:ശീലങ്ങളുടെ ഇരയായി തുടരുകയായിരുന്നു അയാൾ.

സ്വാമി രചിച്ച് ഗ്രാമത്തലവന്റെ വീടിനു മുമ്പിൽ വെച്ച്, സുഹൃത്തുക്കൾക്കൊപ്പം പാടിയ അത്തരമൊരു ഗാനം ഞാൻ നിങ്ങൾക്ക് തരാം, തെലുങ്കിലുള്ള അസ്സൽ രചനയുടെ ഇംഗ്ലീഷ് പരിഭാഷയാണ്.

ദുർമതികളായ സ്ത്രീകളുടെ
 സംസർഗം വെടിയു
 അല്ലെങ്കിൽ
 നിങ്ങൾ സ്വയം തരം താഴും!
 നിങ്ങളുടെ ജാതി
 നിങ്ങളോടു പൊറുക്കില്ല.
 നിങ്ങളുടെ ബന്ധുക്കൾ
 നിങ്ങളെ പുറത്താക്കും!
 നിങ്ങളുടെ സുഹൃത്തുക്കൾ
 നിങ്ങളെ ചെരിപ്പിനടിക്കും!

ഇതാണ് പാട്ടിന്റെ അർത്ഥം. ഈ പാട്ട് കേട്ടിട്ട്, ഗ്രാമത്തലവൻ കോപംകൊണ്ട് തിളച്ചു. അയാൾക്ക് പൊങ്ങച്ച ശീലങ്ങൾ ഉണ്ടായിരുന്നു, അയാൾ തന്റെ ഇടതു കൈത്തണ്ടയിൽ ഒരു റിസ്സ് വാച്ച് ധരിച്ചിരുന്നു. അക്കാലത്ത്, ഒരു കുഗ്രാമത്തിൽ ഒരു വാച്ച് ഉണ്ടെന്ന് പറയുന്നത് ഒരു മഹാ സംഭവമാണ്. വാസ്തവത്തിൽ, ഒരുവട്ടമെങ്കിലും വാച്ച് കണ്ടിട്ടുള്ളത് വളരെ ചുരുക്കം ഗ്രാമവാസികളേ ഉള്ളൂ! വിലപിടിപ്പുള്ള വസ്ത്രങ്ങളാടിരുന്നു അയാൾ ധരിച്ചിരുന്നത്.

ആ വീട്ടിലെ സ്ത്രീകൾക്കു പോലും സവിശേഷമായ വസ്ത്രധാരണരീതികൾ ആയിരുന്നു. മുർദ്ധാവിൽ സിന്ദൂരം കൊണ്ട് വലിയ 'ബൊട്ടൂ' ഇടുന്നതിനു പകരം, അവർ ഒരു ചെറിയ പൊട്ടാണ് ഇട്ടിരുന്നത്! മാലയും മറ്റ് ആഭരണങ്ങളും പോലെയുള്ള പരമ്പരാഗത ആഭരണങ്ങൾ അണിയുന്നതിനു പകരം, അവർ കനം കുറഞ്ഞതും സൂക്ഷ്മമായ ഫാഷനുകളിലുള്ള നെക്‌ലേസുകളുമാണ് അണിഞ്ഞിരുന്നത്.

ആ വീട്ടിലെ സ്ത്രീകളുടെ സാംസ്കാരിക മൂല്യങ്ങളുടെ ഇടിവ് കണ്ടിട്ട്, സ്വാമി കുട്ടികളെ താഴെ പറയുന്ന ഗാനം പഠിപ്പിക്കുകയുണ്ടായി, അവരെല്ലാവരും ഈ ഗാനം പാടി. ഇംഗ്ലീഷ് പരിഭാഷ താഴെപ്പറയുന്നു:

കാലം എങ്ങനെ മാറിപ്പോയി, നാട്ടാരേ!
 എന്തൊരു സമയമാണ് എത്തിയിട്ടുള്ളത്!
 നേർത്ത മാലയ്ക്കു പകരം 'കാശുദണ്ഡം'
 (അക്കാലത്ത് ധരിച്ചിരുന്ന ഒരു തരം ചെയിൻ)
 എന്തൊരു സമയമാണ് എത്തിയിട്ടുള്ളത്!

വലിയ വട്ടപ്പൊട്ട് മാഞ്ഞു
 ഈ ആളുകൾക്ക്
 എന്തൊരു സമയമാണ് എത്തിയിട്ടുള്ളത്!
 ഇടതു കൈത്തണ്ടയിൽ
 ഏഴിഞ്ചു നീളമുള്ള തുകൽ ബെൽറ്റ്!
 എന്തു കാലമാണിത്!
 സോദരീ,
 എന്തൊരു ഫാഷനാണിതൊക്കെ!

നീണ്ട മീശ വെട്ടി
 പ്രകൃത്യാ ഉള്ള രോമം വളർത്തി!

എന്തു കാലമാണ് വന്നത്!
 എന്തു ഫാഷനിതൊക്കെ!

അക്കാലത്ത്, നീണ്ട മീശയ്ക്കു പകരം ചെറിയ നീളം കുറഞ്ഞ മീശ വയ്ക്കുന്നത് ശീലമായിരുന്നു. കർണം-ഗ്രാമമുഖ്യൻ-അഭിമാനപൂർവ്വം ഈ ചെറുമീശ ഗർവ്വോടെ പ്രദർശിപ്പിച്ചിരുന്നു. വലിയ ഗർവിലായിരുന്നു അയാളുടെ ഇരിപ്പ്!

ആളുകളുടെ അത്യന്താധുനിക ശീലങ്ങളുടെ മൂഢത തിരുത്തുന്നതിനായി ഇങ്ങനെ തെറ്റി നടക്കുന്നവരെപ്പറ്റി സ്വാമി ഒരു ഗാനം രചിച്ചു, അത് ചെറുപ്പക്കാരെ പഠിപ്പിച്ചു, അവരാ ഗാനശകലങ്ങൾ പരിഹാസപാത്രരായവരുടെ ഭവനങ്ങൾക്കു മുമ്പിൽ വച്ച് പാടി. സ്വാമിയുടെ ഗാനങ്ങൾ അക്കാലത്ത് വളരെ ജനപ്രീതിയുള്ളവയായിരുന്നു.

എന്തു കാലമാണിത്?
മീശ വളർത്തിയിരുന്ന
ആളുകൾ,
അവരുടെ മൂക്കിനു താഴെ
ഇപ്പോൾ
പ്രാണികളെപ്പോലെ
ഇരിക്കുന്നു!

അപ്പോൾ കുട്ടികൾ സംഘം ചേർന്ന് ഉച്ചത്തിൽ പാടും, “ഹിറ്റ്ലർ മീശ.”

ഈ പാട്ട് പാടിയതിന്റെ മൂന്നാമത്തെ ദിവസം, ഗ്രാമമുഖ്യൻ അയാളുടെ മീശ കളഞ്ഞു! ക്രമേണ ബുക്കപട്ടണം നഗരം മുഴുവനും സ്വാമിയുടെ ഗാനങ്ങളെക്കുറിച്ചും കവിതകളെക്കുറിച്ചും അറിയാനിടയായി.

അക്കാലത്ത് സ്വാതന്ത്ര്യസമരം നടക്കുന്നുണ്ടായിരുന്നു. ബ്രിട്ടീഷുകാർ, അവർക്ക് എവിടെൊക്കെ ജനങ്ങളെ പിടികൂടാനായോ, അവിടെൊക്കെ അവരെ മർദ്ദിച്ചു. ആളുകൾ ജയിലിൽ അടയ്ക്കപ്പെട്ടു. കൊച്ചുകുട്ടികളായിരുന്നതു കാരണം, അവർക്ക് ഇക്കാര്യങ്ങളെ കുറിച്ച് വലിയ ധാരണയുണ്ടായിരുന്നില്ല. എനിക്ക് അറിവുള്ളിടത്തോളം, സ്വാമിക്ക് സത്യം മാത്രം സംസാരിക്കാനറിയാം. അത് തുടക്കം മുതൽക്കേ അവിടുത്തെ ശീലമായിരുന്നു.

അക്കാലത്ത് രണ്ട് കോൺഗ്രസ്സുകാർ ബുക്കപട്ടണത്തിൽനിന്ന് വന്ന്, ഇന്ത്യയെക്കുറിച്ച് ഒരു നല്ല ഗാനം രചിക്കണമെന്ന് ഭഗവാനോട് അപേക്ഷിക്കുകയുണ്ടായി. അവർ അവിടുനിന്നെ ഒരു പെൺകുട്ടിയെപ്പോലെ വേഷമിടിച്ചു, അവിടുത്തെ ശിരസ്സിൽ വിഗ് വച്ചു, അവിടുനിന്നെ ഒരു ലുങ്ക അഥവാ സ്കർട്ടിനു മുകളിലായി പവിത അഥവാ ഹാഫ് സാരി അണിയിച്ചു. ഒരു ഉയർന്ന് പ്ലാറ്റ്ഫോമിലായി അവരൊരു ചെറിയ തൊട്ടിൽ കെട്ടി, അതിൽ

കർണം കുടുംബത്തിന്റെ വക ഒരു റബ്ബർ പാവയെ കിടത്തി. സ്വാമി ഒരു സ്ത്രീയുടെ വേഷം ധരിച്ച് തൊട്ടിലിലെ കുഞ്ഞിന് താരാട്ടു പാടണമായിരുന്നു.

ആ കൊച്ചു കുഞ്ഞ് സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനായി കരയുകയാണ്. ജനങ്ങളെല്ലാവരും സ്വാതന്ത്ര്യത്തിനായി പോരാടുമ്പോൾ, കരയരുതെന്ന് ഈ ഗാനം കുഞ്ഞിനെ നിർബന്ധിക്കുന്നു. അവിടുന്ന് രചിച്ച ഒരു താരാട്ടുപാട്ടാണിത്. ഞാനിതന്റെ ഇംഗ്ലീഷ് പരിഭാഷ തരാം:

കരയരുത്, എന്റെ കുഞ്ഞേ! കരയരുത്!
നീ കരഞ്ഞാൽ, നീയൊരു
ഇന്ത്യൻ ഭടനെന്ന്
ആരും പറയില്ല.
പാടില്ല! തങ്കമേ! ഉറങ്ങൂറങ്ങൂ!

ഹിറ്റ്ലർ റഷ്യയെ ആക്രമിക്കുമെന്ന്
ഭയന്നാണോ നീ കരയുന്നത്? അല്ല!
റെഡ് ആർമി ഹിറ്റ്ലറെ കൊല്ലും!
നീയൊരു ഹീറോ ആകും!

കരയരുത്!
പേടിയും കരച്ചിലുമെന്തിനു കുഞ്ഞേ!
നമ്മുടെ ജനങ്ങൾക്ക്
ഐക്യമില്ലാത്തതിനാണോ?
ഉറപ്പായും
അവർ ഒരുമിക്കും, പോരാടും,
സ്വാതന്ത്ര്യം നേടും!
കരയരുത്!

ഈ താരാട്ട് തൊട്ടിലിലെ കുഞ്ഞിനെ ഉറക്കുന്നു.

സ്വാമി ഇപ്രകാരം ഹിറ്റ്ലറെക്കുറിച്ചും ബ്രിട്ടീഷുകാരെക്കുറിച്ചും പാടിക്കൊണ്ടിരുന്നപ്പോൾ, പോലീസുകാർ അവിടെയെത്തി. അവർക്ക് തെലുങ്ക് അറിയില്ലായിരുന്നു, ഗാനം മനസ്സിലാക്കാനായില്ല, പക്ഷേ ആ സംഗീതവും അതിന്റെ ഈണവുമൊക്കെ അവർക്ക് നന്നേ ബോധിച്ചു. അവരും മറ്റുള്ളവർക്കൊപ്പം നിശ്ശബ്ദം ഇരുന്നു. ആളുകൾ അവരുടെ കൈകൾ കൊട്ടിയപ്പോൾ, ഈ പോലീസുകാരും ആ കരഘോഷത്തിൽ പങ്കുചേർന്നു. പാട്ട് തീർന്നപ്പോൾ അവിടെ ഇരുന്ന പുരുഷാരം ഭഗവാനു ചുറ്റും കൂടി.

സ്വാമി ഒരു കൊച്ചു കുട്ടി ആയിരുന്നതുകൊണ്ട്, ദേശീയവികാരം ഉത്തേജിപ്പിക്കുന്നതിന് പോലീസിന് അവിടുന്നിനെ അറസ്റ്റു ചെയ്യാനായില്ല. അതായിരുന്നു സ്വാമി!

ഇപ്രകാരം, ഗാനരൂപത്തിലുള്ള അവിടുത്തെ രചനകൾ, അത് താരാട്ടാവട്ടെ, ആളുകളെ പരിഷ്കരിക്കാൻ ഉദ്ദേശിച്ചുള്ളവയായിരുന്നു, ആളുകളെ പരിവർത്തനം ചെയ്യാൻ ഉദ്ദേശിച്ചുള്ളവയായിരുന്നു, ആധുനിക കാലത്തെ രീതികൾ വ്യക്തമായി കാണിക്കാനായിരുന്നു, ആധുനികത ആ ഗ്രാമത്തിലെ ജീവിതരീതി മാറ്റിയതെങ്ങനെയെന്നാണ് കാണിക്കാനായിരുന്നു. ദേശീയതയുടെ വികാരത്തോടെയാണ് ആ താരാട്ട് രചിക്കപ്പെട്ടത്.

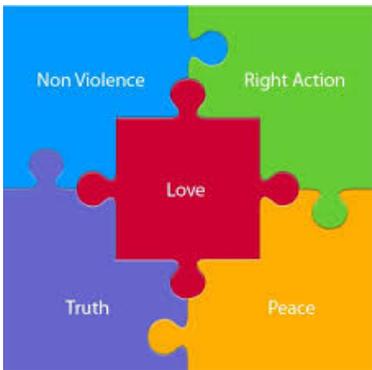
ഇനി, ആഡംബരത്തിൽ കൂത്താടുന്ന ധനികർക്കായി അന്നമുണ്ടാക്കാൻ വെയിലത്തും മഴയത്തും കഷ്ടപ്പെടുന്ന ആളുകൾക്ക് ശിക്ഷയായി നൽകുന്ന നന്ദിയില്ലായ്മയെക്കുറിച്ച്

രാജ്യ പത്ത് വരികളുള്ള ഒരു ആക്ഷേപഹാസ്യം രചിക്കുകയുണ്ടായി. എപ്രകാരമാണ് പാവപ്പെട്ടവർ ചൂഷിതരാവുന്നതെന്ന് പൊതുജനത്തോട് തുറന്നു പറയാനായി ഉദ്ദേശിച്ചുള്ളതായിരുന്നു ഇത്.

ഈ കവിതകൾ ജാതിവ്യവസ്ഥയെ അപലപിച്ചു, കാരണം അത് തൊഴിലാളികളുടെ ദുരിതത്തിനുള്ള മാധ്യമമായി അധഃപതിച്ചിരുന്നു. തൊഴിലാളികളുടെ അധ്വാനം പിഴിഞ്ഞെടുക്കുക മാത്രമല്ല അവർ ചെയ്തത്, അവരെ ഗ്രാമത്തിൽനിന്ന് അകറ്റിനിർത്തുകയും ചെയ്തു, ഇത് തീർച്ചയായും ഏറെ തെറ്റായ പ്രവൃത്തിയായിരുന്നു! ഗ്രാമീണ ബാലന്മാർ കന്നുകാലികളെയും കൊണ്ട് മേച്ചിൽസ്ഥലങ്ങളിലേക്ക് പോകുമ്പോൾ ഈ വരികൾ പാടിനടന്നു.

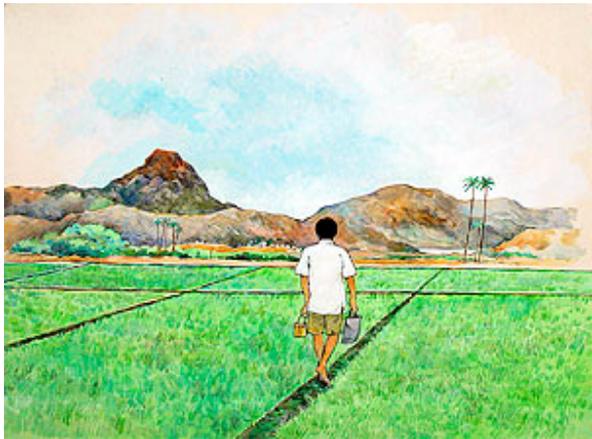
പണക്കാരെ ഇത് ക്ഷോഭിപ്പിച്ചു, ആ യുവശിരസ്സിൽ രാജ്യവിന് എങ്ങനെ ഈ വിപ്ലവത്തിന്റെ തീപ്പൊരി വഹിക്കാനാവുന്നു എന്ന് അവർ അതിശയിച്ചു. ഏതോ കുടിലശക്തി അവനിലൂടെ പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് അവർ സംശയിച്ചു, എന്നാൽ ഇതുകൊണ്ടൊന്നും രാജ്യവിനെ നിശ്ശബ്ദനാക്കാനായില്ല. പഴിക്കാനും തിരുത്തിക്കാനും അവിടുന്ന് തീരുമാനിച്ചിരുന്നു.

ഈശ്വരമയും സുബ്രഹ്മണ്യയും നിസ്സഹായരായി അവരുടെ കൈകൾ തിരുമ്മി, സ്വാമിയുടെ ക്ഷേമത്തിനായി പ്രാർത്ഥിച്ചു. രാജ്യവിന് എത്ര കാലം സത്യത്തെ അമർത്തിവയ്ക്കാനാവും? സത്യത്തിൽ ജീവിക്കുകയെന്നത് അവിടുത്തെ

പ്രകൃതം ആയിരുന്നു! അവിടുന്ന് അപ്രകാരമാവും എന്ന് ഈ ഗാനങ്ങളിലൂടെ തെളിവു നൽകുകയായിരുന്നു. പുറമെ, അവിടുന്നിനെ സംബന്ധിച്ച മറ്റേതോ, അവിടുത്തെ അപാരമായ സൃഷ്ട്യുമുഖതയിലൂടെ മെല്ലെ പ്രകടമാവുകയായിരുന്നു. ഷീർഡി വശവുമായുള്ള ആദ്ധ്യാത്മിക ബന്ധം പ്രകടമാവാൻ തുടങ്ങുകയായിരുന്നു. അവിടുന്നിന് എത്രകാലം അവ ഒളിച്ചു വയ്ക്കാനാവും? അവിടുത്തെ രഹസ്യം, അത്രമേൽ സ്നേഹിച്ചിരുന്ന വിശ്വസ്തരായ സഹപാഠികളുമായി മാത്രം പങ്കു വെച്ച്, രാജു സ്വയം നിയന്ത്രിച്ചിരുന്നു.

ആ കൊച്ചു ബാലൻ അംഗീകരിക്കപ്പെട്ട, ഭയം തോന്നിയിരുന്ന, സ്നേഹിക്കപ്പെട്ട, ബഹുമാനം പോലും തോന്നിക്കപ്പെട്ട ആളായി മാറിയിരുന്നു. ഈശ്വരമ്മ, മാതാവു പോലും അവരുടെ പുത്രനോടുള്ള വിചിത്രമായ ഭാവങ്ങളുടെ നീർച്ചുഴിയിൽ അകപ്പെട്ടിരുന്നു. രാജു ഒരു സാധാരണ കുട്ടിയെപ്പോലെ പെരുമാറിയിരുന്നെങ്കിൽ എന്ന് അവർ ആശിച്ചിരുന്നു, പക്ഷേ ആ അത്ഭുത ബാലന്റെ ആദ്ധ്യാത്മിക ശക്തിയാൽ അവർ ആവർത്തിച്ച് വശീകരിക്കപ്പെട്ടു. അവൻ പാടുന്നതും നാടകങ്ങളിൽ അഭിനയിക്കുന്നതും അവർ കാണും, അവൻ പീഡിപ്പിക്കപ്പെടുന്നതു കണ്ട് കരയും. അവന്റെ പ്രകടനം അത്രയ്ക്ക് ബോധ്യപ്പെടുത്തുന്നതായിരുന്നു.

ശേഷമ് രാജു, രാജുവിന്റെ സാഹസകൃത്യങ്ങളുണ്ടാക്കുന്ന പ്രശ്നങ്ങളെപ്പറ്റി അറിഞ്ഞിട്ട്, പൂട്ടപർത്തിയിലെത്തി അവനെ ശകാരിച്ചു, തനിക്കൊപ്പം ഉറവക്കൊണ്ടയിലേക്ക് പോരാനായി അവനെ പ്രേരിപ്പിച്ചു.

രാജുവിന്റെ പിതാവിന്, എന്നിരുന്നാലും, വ്യത്യസ്തമായാണ് തോന്നിയത്. അദ്ദേഹം തന്റെ പുത്രന്റെ പ്രതിഭാസത്തിൽ നിശ്ശബ്ദമായ നിസ്സഹായതയോടെ രോഷമടക്കി. പ്രതിയോഗികൾ കരുതിയിരിക്കുന്നതിന് അദ്ദേഹത്തെ ഉപദേശിച്ചു, അതിനാൽ രാജുവിന്റെ പ്രകൃതത്തിൽ അസ്വാഭാവികമായോ തെറ്റായോ ഒന്നും തന്നെ നിരസിക്കുന്നതിനായി അദ്ദേഹം ഇടപെട്ടില്ല. രാജുവിന്റെ സത്ത ബുക്കപട്ടണത്തിൽ വെച്ച് പുതിയ മേച്ചിൽപ്പുറങ്ങൾ തേടുന്നതിന് അദ്ദേഹം മൗനാനുവാദം നൽകി.

ഇവയൊക്കെ ഭഗവാന്റെ ദേശീയബോധത്തിന്റെ ആവിഷ്കരണങ്ങളായിരുന്നു, സമൂഹത്തിൽ പരിവർത്തനം കൊണ്ടുവരിക എന്നതായിരുന്നു അതുകൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടിരുന്ന

ത്. അതിനാൽ, ഓരോന്നിനും പിന്നിൽ ഒരു അർത്ഥമുണ്ടായിരുന്നു, ഒരു സന്ദേശമുണ്ടായിരുന്നു. അത് വെറുതെ എഴുതപ്പെട്ടവയായിരുന്നില്ല! അവിടുന്ന് എന്തൊക്കെ ചെയ്തുവോ, അവിടുന്ന് എന്തൊക്കെ പറഞ്ഞുവോ, എന്തൊക്കെ രചിച്ചുവോ, അത് ഓരോരുത്തർക്കും, മുഴുവൻ സമൂഹത്തിനും വേണ്ടിയുള്ള ഒരു സന്ദേശം പേറുന്നതായിരുന്നു!

ബോസിനെ മറക്കരുത്. 2007 ആഗസ്റ്റ് 15-ന് സ്വാമിയുടെ ദിവ്യപ്രഭാഷണം

ഇനി, സ്വാമി ഈ ബുക്കുപട്ടണത്തിൽനിന്ന് ഉറവക്കൊണ്ടയിലേക്ക് താമസം മാറുന്നു, ഉറവക്കൊണ്ടയിൽ എന്തൊക്കെയാണ് സംഭവിച്ചതെന്ന് നമുക്ക് മനസ്സിലാക്കാം; നമുക്ക് സ്വാംശീകരിക്കാവുന്ന സന്ദേശങ്ങൾ, അവിടുത്തെ ശിഷ്ട പഠനകാലം ചെലവിട്ട ഉറവക്കൊണ്ടയിലെ അവിടുത്തെ പ്രവൃത്തികളിൽ നിന്ന്, അവിടുത്തെ വാണികളിൽ നിന്ന്, നമുക്ക് പഠിക്കാവുന്ന പാഠങ്ങൾ എന്തൊക്കെയെന്നു നോക്കാം.

നിങ്ങൾക്ക് നന്ദി. നാം വീണ്ടും കാണും.

സായിരാം!

(തുടരും)

പ്രഫ. അനിൽകുമാർ കാമരാജു
(പരിഭാഷ: എം.എൻ. വിനോദ്കുമാർ)